

Pa. 37. E. 48

KAIS. KÖN. HOF

BIBLIOTHEK

29.122-A

ALT ALT-

29122-A

TIHANY OSTROMA.

KOMOLY LANTOS DRAMA

HÁROM SZAKASZBAN.

IRTA

CSÁSZÁR FERENCZ.

ZENÉJE: THERN KÁROLYTÓL.

MÁSODIK KIADÁS.

PESTEN,
NYOMATOTT LANDERER ÉS HECKENASTNÁL.
MDCCCXLV.

S Z E M É L Y E K.

UZUB, a magyar had fővezére.

KELED, magyar alvezér.

BOJTA, Keled fegyvernöke.

PROKOP, Tihany várparancsnoka.

RICARDO, olasz vitéz.

IZONDA, Prokop leánya.

BELLA, Izonda meghittje.

MAGYAR ÉS OLASZ VITÉZEK. — IZONDA HÖL-
GYEI. — HALÁSZOK. — HABSZÜZEK.

A történet időszaka: 900. — Helye: Tihany és vidéke.

Értesítésül: az idéző jeles sorok nem énekeltetnek.

Árpád 900-ban seregével a Csepelyen átkelvén, hadait három csapatra osztá. — Ezek egyike Uszubú (Uzub) vezérlése alatt a Bakony- és Vértesen átnyomulván, miután Palotát s Veszprémet meghódította, a Balatonnak vonult. Tihanyt akkor, mint Veszprémet is, olasz várhad védelmezé. Vára erős volt, s mint Veszprém: úgy Tihany bevétele is, többnap munkába került a magyar hadaknak; míg végre az ellenállni már nem képes olaszok visszavonulván: a várt a magyar seregek elfoglalák.

Ezen ostrom alatti időből vevé költő jelen műve meséjét.

Keled, a magyar had egyik alvezére, azon követséggel küldetvén Uzub által Tihanyba, melly a várat, mint Etele egykori sajátját, Árpád hadainak leendő visszaadásra fölkerje, meglátja ott Izondát, Prokop a tihanyi várparancsnok kecseljes leányát, s iránta szerelemre gyúl. — Izondának, kit Ricardo olasz vitézzel apja már eljegyzett, szinte megtetszett a szép magyar dalia, s az olasz hölgyben szenvedélyt költe, mellyet ez leküzdeni képes nem vala. — Az alkudozás nem sikerülvén, s az olasz őrsereg el levén a védelemre tökéelve: Uzub, hogy a dolgon könnyítsen, az ő magyaroknál ily

igen szokásban volt hadcsellel él, s táborával visszavonulást színellett.

Azonban Bojtának, Keled hű emberének, sükerülvén a várba lopózni, általa Izonda komornája tudatja Keleddel azon földalatti utat, melly a tó partjáról a várba vezet. Ezen Keled, kit a fővezér az éjszaki hegyeken visszavonuló tábortól, kémelőcsapattal visszahagy, néhány bátor vitéze kíséretében éjjel Tihany alá sajkázván, Izonda szolgaleánya által a várba, a szűz szobájába, fölvezettetik; ott azonban Izonda apja és jegyese által meglepetik; de a veszélyből vitézei ótalmával a titkos ajtón ismét kimelekszik.

Ricardo boszút akarván állani a szittya hősön, ki mátkája szívét elorzá: magyar fegyverzetben Keled sátorába jő, s ott a szendergő hőst mármár meggyilkolja, midőn az apjától eltaszított Izonda, Bojta kíséretében, épen jólkor érkezik Keled életét megmenteni. — Keled Ricardon nemes boszút áll: visszabocsátva őt a várba, mellyet nemsokára a magyar had megrohanván, birtokába vesz. Ricardo az ostrom közben Keled karja által elesik; Prokop fogolylyá lesz, s az utána sietett Izondával együtt Uzub által harczdíjul, az ostrom alatt hős tettei által magát kítüntetett Kelednek adatik. — A fogoly Prokop kiengesztelődik. A magyar sereg diadaléneket zeng.

ELSŐ SZAKASZ.

A szín eleje tábori sátrort képez, melyben a korhoz alkalmazott vezéri fényű öltözetek a fegyverek közepett párduczzal borított kerevet látható. — A szín mélyén kilátás a Balaton- és Tihanyra
— Korány. — A távolban koronként kürtök riadoznak.

ELSŐ JELENET.

Keled. — Magyar vitézek.

Vitézek. Fel, vezér! a hajnal ékes
Rózsaarcza felpirult,
Kürt riad, zugó szavára
Mellünk harczy lángra gyult.
Jer csatára, jer velünk,
Sánczain vár ellenünk!

Keled (félkél a kerevetről, mellyen gondolatokba merülve állt).

Igen, csatára! . . . Ah, de Bojta késik.
Tán elfogák őt? Mért dobogsz, miért, ah.
Te szittyaszív?

Ah, hová lön szűm nyugalma
S harczy bátor hős erőm?
A szerelem nagy hatalma
Igy leverte szűm, velőm!
Én, ki a csatát szerettem,
Mint virág a nap hevét:
Látva őt, mindent feledtem,
Csak nem égszemét!

Vitézek. Mért habozni illy sokáig?

Tenni ezt nem szokta ő . . .

Keled. Kell szeretnem őt halálig,

Bájjal bűvölt meg ő!

Vitézek. Tedd, Hadúr, e hős vezérnek

Lángaczéla ellenének

Vész maradjon mindörökre,

Mint karod tüzéle.

Keled (eszmélve). Nem lesz csatánk. Parancsát

A fővezér ma ismét visszavette,

S a kürt nyugalmat hirdetett szavával.

Vitézek. Új erőt hoz a vitéznek

Harcz után a nyugalom;

Lesz feledve nyert sebének

Vére újabb hajnalon:

És a kopja, mit röpit,

Biztosabb halált sívít! (Vitézek el.)

MÁSODIK JELENET.

Keled. Hová legyek, ha érzetím kitudják

Az agg Uzub s a tábor hős vitézi?

O, el ne áruld keblem szenvedélyed,

Szakadj meg inkább, mint Ung bérceztetőin

A szikla, melyet zord vihar repeszt meg.

Vitéz Korondnak hősi magzatáról

Ne mondja senki: rajta hölgy szerelme

Győzött, s miként moh, elpubult az édes

Lánycsókra melle, és ő gyáva lön; . . . ne!

Izonda! o mért láttak e szemek,

S miért nem őrzé a nehéz aczélvért

E mellét hivebben!

„Száz csatára kész valék én,
 „Hős Uzub, hadad követni:
 „Ott babért fogék szerezni
 „Ifju homlokomra.
 „Békeszót a vár urának
 „Vinni volt elég vitézed;
 „Engemet buval tetézett
 „A parancs bizalma!“ (Ledől a kerevetre.)

HARMADIK JELENET.

Keled. — Bojta.

Bojta (jő). Csak magad vagy itten,
 Uram, Keled?

Keled. Te, Bojta? Szólj: mi hirt hozsz?

Bojta. Üdvöt, szerelmet; és, ha tetszenék, még
 Találkozást is, a tó partjain,
 A vár alatt, hol este szép Izonda
 Meghittje fog rád várni s fölvezetni
 Szűd asszonyához.

Keled. Ah, valót beszélsz-e,
 Hű Bojta? mondd csak . . .

Bojta. Hidd, a legvalóbbat.

Keled. Szerettelem hát, Bojta? szólj; az égre!
 Szeret viszont ő, s látni vágyik engem? . . .

Bojta. „Leánya mondá; s úgy hiszem, szavában
 „Urnéja szólott.

Keled. „S hol találkoztatok?

Bojta. „A vár alatt, hol tó hullámitól
 „Környezve a szirt, hozzáférhetetlen
 „Küzdő naszádot nem szokott hadunknak.
 „A szirt felett szép kert terül: magas fák

„S törpült csalit közt rejtvék útai.
 „Halászházában bizton feljuték.” — De,
 Vezér, ne engedd elkapatni kebled
 A szenvedélytől; hátha csel? . . .

Keled. Lehetlen!

Ég csalna inkább, Bojta, hidd!

Bojta. Ohajtom.

Keled. Ah, ha őt te láthatád, mint

Láttam én leányi közt,
 Ollyan ő, mint rózsabimbó,
 Mellyet esti szél fűrészt
 A patak hűs árja gyöngyén;
 Mint havasló lilium
 Felközelgő hajnalon
 Csöndes völgy ölén.

Kék szemének bájegéből

Lelke tiszta lángja szól,
 És a hang, mi hárfadalban
 Foly le biborajkiról,
 Nem csal az, o Bojta, érzem,
 Érzi azt e hő kebel:
 A vitézt nem éri csel
 Hölgye küszöbén.

Bojta. Tehát, vezér, te mégysz? . . .

Keled. Megyek, repülök . .

Bojta. Nem félsz veszélytől?

(Kürriadás). Csöndesen! közelg a

Zaj; a vezér jő.

Keled. Vajjon mit kíván?

„Szállja meg szívét a béke

„A csatára kész vezérnek;

„Most szerelmem istenének

„Esküvém fel bajnokúl.
 „Majd, ha hölgyemet karomra,
 „Fűztem, élek újra néked,
 „S küld aczéлом ellenéltet
 „Áldozatra, nagy Hadúr !

NEGYESDIK JELENET.

Uz ub. Keled. Bojta. Magyar vitézek.

Bojta. Uz ub, vezérünk !

Uz ub. Üdv Korond fiának !

Keled. Uram vezér ! légy üdvöz sátoromban.

Uz ub. Tetszett tanácsod, hős Keled, hadunknak :

Nem ostromoljuk a sziget lakóit

E szirtodúban.

Keled. Ég, o hála néked !

Uz ub. Elszánt, csatát nem rettegő had őrzi ;

Rajtunk figyelme, s ezt ki kell kerülnünk.

Ma még vonuljon vissza a sereg

A hegy mögé . . .

Keled. Sors újra sújtasz engem !

Elhagyni őt ! . . .

Uz ub. S ha kétszer szállt alá majd

A nap nyugonni, visszafordulandunk

E szép mezőre csöndes éjhomályban,

S a hajnal arcza megvitt várfokon

Mosolygja csókját győztes fegyverünkre.

Keled. Hadúr, ne hagyj el !

Uz ub. „Hős Keled, te, bátor

„Kémlőcsapattal a közel hegyekről

„Tartsd szemmel őket addig is.

Kele d. „Vezér,
 „Hűn teljesítem. — Hála, nagy Hadúr!
 Vitéz e k. Bölcs parancsod, ősz vezérünk,
 Győzelemre visz megint.
 Uzub. Hő csatára visszatérünk,
 Győzelem babéra int.
 Kele d. Így mosolyg fel szép reményünk,
 És a kéj, mit arcza hint.
 Uzub. Nincs, ki ellenállni tudna
 A magyar had ostromának;
 Mellyet őseink birának,
 A kies hon már övé!
 Kele d. Nincs kebel, ki győzni tudna
 Ellenében a varázsnak,
 Melly magát szűm asszonyának
 Kék szemére átszővé.
 Vitéz. Nincsen ellen, melly ne futna
 Hős Uzub sulyos vasának
 Látva fényét; a csatának
 Szép babéra már övé. (Kl mindnyájan.)

V á l t o z á s.

Csarnok a tibanyi várkastélyban, a X-dik század ízlése szerint
 aranyzatokban mutatkozó pompával butorozva. — Reg.

ÖTÖDIK JELENET.

Palotahölgyek. (Utóbb) Bella.

Hölgyek. Mint virág, melly bimbajából
 A korány gyöngyharmatára
 Keblet, illatot kitára,
 Sorvadoz viharban:
 Elborúl a hölgy kedélye

Fegyverek duló zajára ;
 S hő szerelme édes árja
 Ölje búhabokban !

Bella (jó). Fen asszonyunk, im . . .

Hölgyek. Üdvözeljük őt !

HATODIK JELENET.

Izonda. — Bella. — Palotahölgyek.

Hölgyek. Mi bú ül arczán !

Bella. Szenvedél, Izonda ?

Izonda. Miként találna e kebel nyugalmat,
 Midőn halál zúg, vad halál körülünk !

Vész szakadt e nép fejére,
 Irva már kinos halála :
 Lel kegyetlen ostorára
 A magyar karokban,
 Gyöngye páráként enyész el
 Végtelen nyomorban.

Hölgyek. Elborúl a hölgy kedélye

Fegyverek duló zajára ;
 Hő szerelme édes árja
 Ölje búhabokban.
 Mint virág kitárt kebelével,
 Sorvadoz viharban !

Izonda. Nem láthatám még, Bella, jó atyámat . . .

Bella. Soká alig fog késni, itt leend . . .

Izonda. Ő védelemre gondol, míg leánya
 Szívét elorzá a magyar követnek
 Szép hősi arcza. — Bella !

Bella. Asszonyom,

Az égre, lassan !

Izonda. Bú- és gyötrelemben
 Töltém az éjet. Látom a veszélyt; ah,
 Jól látom én azt, s küzdtem enmagammal,
 De mind hiába! el nem fojthatom már
 A gerjedelmet, melly iránta szűmben
 Támadt Tanácsolj: mit tegyek?
 segíts, ah!

Csöndesen, mikép ligetnek
 Árnyain folyó habok,
 Tűnedezték a napok
 Kedvesen, derűlten:
 S ime jött a szittya férfi
 Láttam őt, — sötét szemén
 Andalogva csüggtem én,
 Sirtam — és örültem!

Bella. Ah, csöndesedjél; még nincs veszve minden
 Remény, Izonda!

Izonda. Mint reméljek én?
 Atyám parancsát ismered! . . Pogány és
 Ellen, kiért e szív szerelme ég!

Hölgyek. Mi titkokat beszél?
 Ő mátká, — s nem remél!

Izonda. O hagyjatok magamra, kedvesim!

Hölgyek. Bú zavarja titkosan,
 Ajka föllegezve van. (Elvonulnak.)

HETEDIK JELENET.

Izonda. — **Bella.**

Bella. Bizzál a sorsban, asszonyom.

Izonda. Te jó vagy,

O Bella! ámde, súlyos helyzetem.

Atyám . . . Ricardo . . . magzat én s
jegyes! . . .

Vétek szeretnem őt, érzem; de Isten
Bocsássa meg bár, nincs erőm legyőzni . . .
Csak egyszer, ah! csak egyszer látni őt
még,

Aztán

Bella. Izonda, látni őt fogod . . .

Izonda. Őt látni, Bella?

Bella. Tőled függ csupán.

Izonda. Nem értelek, szólj . . .

Bella. „Tudva titkodat.

„Szóltam, nevedben, küldött emberével,

„S találkozásra helyt tűzék a szittya

„Vitéznek . . .

Izonda. „Bella!

Bella. „Büntess bár, ha tetszik . . .

Izonda. „Büntetni? nem! te jó lélek. De a vész

„Meggondolád-e, mely fejünkre nőhet?

Bella. „Nincs semmi vész. A titkos út kevéstől

„Ismertetik csak, s azt az éj sötéte

„Még biztosabban rejti, s így, ha látni . . .

Izonda. „Őt látni, Bella, oh igen! . . . De nem, . . .
nem!

Bella. „Őt látni, s még ez estve . . .

Izonda. Még ez estve,

Mondád?

Bella. „Ha látni kész vagy . . .

Izonda. Szólj, o Bella,

Szólj: eljövend?

Bella. El.

Izonda. Ah, meglátom őt!

Bella. Ma estve, így szólt küldött embere.

Izonda. Jöjj! szerelmem édes álma

Teljesülve hadd legyen ;

Jöjj, eléd karom kitárva,

Szűdre szűm pihenjen.

Üdv mosolyg reám: remény, te,

Pillanatra légy kegyes !

Éltem áldozom fel érte,

Ég, o légy kegyes !

NYOLCZADIK JELENET.

Prokop. — Izonda. — Ricardo. — Bella.

Olasz vitézek. — Palotahölgyek.

Izonda. Atyám !

Prokop.

Leányom ! mint örül ez agg

Kebel, midőn bú s gond nélkül simulhatsz

Ismét reá.

Ricardo.

S én üdvezülni érzem,

Szép szűz, cnyémet: biztosítva látván

E vár nyugalmas régi napjait,

S a boldog órák kéjes perczeit.

Izonda. Miként, atyám ? a béke létesült tán . . ?

Prokop. Nincs béke kötve s frigy nem létesülhet

Rabló csoporttal, melly mindent kíván,

S botor negéddel oszt, ígér kegyelmet

Az elrabolt szent birtokok díjában. —

Illy gyáva alku nem való Prokopnak !

Ricardo. A dőre csorda azt hívé: hasonlót

Talál e várban gyáva önmagához.

Izonda. De hát miként . . ? nem értem . . . szö-
latok !

Vitézek. Félve karjaink hatalmát,
Ellenünk eltávozott.

Prokop. Megcsalatra látta vágyát :
Ős Tihany nem alkudott.

Ricardo. Sejtve törpe, rút halálát,
Elhagyá az ostromot.

Izonda. Ég ! reményem gyöngé szálát
Megszakadni így hagyod ?

Hölgyek. Visszanyerte volt nyugalma
A vidék — a seregozott.

Prokop. „Vig dalokra, hős vitézek !
„Ünnep érjen ünnepet :
„Messze jár a megvetett
„Szittyá bős hadával.
„Gyáva az, ki vad parancsát
„Félve elfogadni kész ;
„Harcztanult olasz vitéz
„Félni nem szokott.

Ricardo. }
Vitézek. } „Megvetők botor dagályát

„Halni tud csak, halni kész,
„Rabigát olasz vitéz
„Törni nem szokott.

Izonda. „Mért e szív örülni nem tud,
„Bárha elvonult a vész ? . .
„Itt a bú, a szenvedés,
„Mit reám hozott !

Hölgyek. „Béke száll megint Tihanyra,
„Szép tavunkra béke néz,
„Meggzünék a csüggedés,
„Melly körülfogott.

Prokop. A háláünnep fényét, jó leányom,
Holnap menyekzőpompa is tetézzé;
Szavam Ricardo birja rég

Izonda. Atyám! . . .

Ricardo. Ah boldog én!

Prokop. Mit a duló magyar had
Késleltetett csak, vágya kebleteknek
Hadd teljesüljön

Izonda. O balasszd, atyám,
Kevés napig csak!

Ricardo. Ég! ő nem szeretne
Engem?

Prokop. Halaszszam, lányom? . . . mondd,
miért? . .

Izonda. A rettegés, . . bú, . . melly a harczy zajra
Elzaklatá e női szív nyugalmát . . .
O ég! . . .

Prokop. Legyen, mig majd lecsillapulsz.
Ricardo? . . .

Ricardo. Fáj, az üdv után sovárgni! . .
De mit tegyek? . . . ha úgy akarja ő.

Izonda. Messze tőlem, ah gyűlölt frigy,
Melly reám csak gyászt lehelne!
Égjen érte szűm szerelme,
Titka szent tűzében! . .
Látni, bírni nem fogom bár,
Vágyaim feléje szállnak;
Képe éljen a búárnak
Néma tengerében.

Hölgyek. Hőse lángoló szavára
Ajka így mikép felelne?

Más jegyest ohajt szerelme,
Más honol szívében.

Ricardo. O ha nem szeretne engem . . . ?
S keble lángja mást ölelne ! . . .
Áldozatra vért keresne
Szűm sovár dűhében !

Prokop. }
Vitézek. } Menthető borúlt kedélye . . .

Nászt mikép is ünnepelne !
Majd mosolyg nap új öröme
Föllegetlen égen !
(A kárpit lefoly.)

MÁSODIK SZAKASZ.

Balaton partja a tihanyi foknál: jobbra a vár látható exúsiájában
a lenyugvó holdnak, mely a tó vizét végsugarival önti el. —
A mint a halászdal végződik, elsötétül.

ELSŐ JELENET.

Ricardo (küpenybe burkoltan kilép a bokrok közül.)
„El van halasztva a nász ? És miért ? . . .
„Talán vetélytárs ? Nem ; mikép lehetne ?
„El, el szívemtől kinzó képletek ! . . .
„És Bella hol van ? Vajjon mit hozand,
„Mi érdekelni tudja keblemet ?
„Olly titkolózva szólt, s e helyt tűző ki,
„Hol látni fognék nem várt dolgokat . . .

MÁSODIK JELENET.

Bella (jö). — Ricardo.

Bella.

„Ricardo !

Ricardo. „Mi hír, o Bella ?

Bella. „Fontos! fontosabb, mint
 „Gondolni tudnád. Halld, sietve szólok,
 „Időnk szorúl már.

Ricardo. „Szólj, o szólj hamar!

Bella. „A szép jegyesnek szíve nem tiéd . . .

Ricardo. „Sátán! kitépem átkos nyelvedet . . .

Bella. „Nem
 „Szólok tehát . . .

Ricardo. „Mondd, mondd tovább. Bo-
 csáss meg;

„Már hallgatom. Szólj.

Bella. „Szittyá hőst kegyel
 „Izonda szíve; és hogy szóm igaz:
 „Várj itt kevéssé, s meggyőz tenszemed.
 „A hős vetélytárs eljövend; a várba
 „Rendelte őt a szép jegyes magához.
 „De zaj közelg . . . (Dal a távolban.) Ha-
 lászok lesznek, és
 „A boldogított szittyá is jöhetne . . .
 „Vonulj, Ricardo, vissza a csaláthba. (El.)

Ricardo. „Vetélytárs! . . . Mit kell hallanom! Be-
 várom

„Őt; és ha jöni fog, kioltja kardom
 „Az életet, mely éltem elrabolja.

(A dal közeledik; Ricardo a sűrűbe vonul.)

HARMADIK JELENET.

Halászok. (A dalt kívül kezdik; a színen dalolva sajkáznak
 kereasztúl, s daluk a távolban hangzik el.)

Csöndes éjjelen, szelid hold,
 Szép tavunkon vándorolsz;

Fénytükört vonsz a habokra,
 Mig nyugonni elhajolsz.
 Szende képed felcsalá a
 Tó szírére a halat,
 És a háló nem lelé meg
 Foglyait a viz alatt.
 Vond el arczod szép ezüstjét,
 Hadd terüljön a homály:
 Kész a háló, melly fogolyra,
 Mig mosolygsz, hiába vár.

NEGYEDIK JELENET.

Keled. — Bojta. — Néhány magyar vi-
 téz. — Két sajkász.

(A mint a halászdal elhangzott, jó Keled sajkán embereivel; a
 Bojtával kiszállván, a többiek visszavonulnak.)

Keled. Im, partra szállunk, Bojta ő közel van!

Bojta. Csak baj ne érjen . . .

Keled. A had zord fiának
 Bajról beszélsz te? Őrt áll hő szerelmem,
 S Hadúr hatalma őrt kegyes szemével.
 Jer! . . .

Bojta. Lassan, a jelt még nem láthatám;
 Megállj . . .

Keled. Siess, siess!
 Éj sötéte, ah fedezd el
 Fátyoloddal lépteim,
 A derült ég iverin
 Ködlepel borongjon!

S én homályod titkos útján
Elviendem lángomat,
Édes, égi vágyomat,
Melly feléje von!

Habszűzek (a szin mögött).

Üdv! a had dicső fiának
Hő szerelme útain;
Üdv, a habszűzek lakának
Éji csendű partjain!

Keled. Ah, milly varázshang!

Habszűzek (kívül).

„Menj, ne félj! szived vezessen;
„Kit szeretsz, epedve vár;
„Hű ölében égi kéjjel
„Boldogit az üdvsugár!

Keled. Mi bűvös ének! . . . Bojta!

(A szilbókrokon fejér fátyol leng fel.)

Bojta. Ott lebeg,

Uram vezér, a fátyol! . . Int, jerünk.

Keled. O hála, Bojta, e perczért neked!

(Mindketten el.)

ÖTÖDIK JELENET.

Ricardo (egyedül az ellenkező oldalról jő).

O szép vitéz te! majd nyomodba érek . . .

A várt bevenni, nem lesz könnyű munka!

Álnok leány! . . Oh düh! . . Boszum fejedre,
Boszum reátok, szörnyű vérboszu!

Zudúlni érzem véremet,

Féltés rohanja meg,

S vadúl kinozza keblemet,

Benn poklot érzek.

Igy árulá el szívemet,
 Így apja istenét?
 De megboszúlom mennyemet,
 Mit lelke dúla szét! (Kirohan.)

V á l t o z á s.

Terem a tihanyi várkastélyban.

HATODIK JELENET.

I z o n d a (egyedül).

Te elnyugodtál a csöndes habokba,

„A messze kéklő halmak éjködébe?

O bár magaddal vitted volna, szűz

Vándor, viharhozó keblem kinait! . . .

— És Bella nem jő? . . Oh ég . . . mit te-
 vék! . . .

Remegsz, o szív? — szerelmedért

Ne, ah! ne reszkess;

A láng, mi vészre vonz, vezet.

Kioltthatatlan érezt,

Olly égi, kedves.

Az ég ivén a csillagok

Szendén ragyognak,

Köröttek ékes angyalok

Szerelmi bájos légdalok

Ölén forognak.

Szeretnek ők is: Szerelem

Sugára fényök;

Mi benned ég, az érzelem,

Oltári lánggá szentelem,

Felhat közéjük!

HETEDIK JELENET.

Izonda — Bella.

Bella. „Keled nyomomban . . . asszonyom! . . .

Izonda. „Keled?

Bella. „Igen; szavadra vár . . .

Izonda. „Bocsásd be őt . . .

„O Bella, mit tévénk? . . . Ég, o ne hagyj el!

NYOLCZADIK JELENET.

Izondá. — Keled. — Bella.

Bella. Jövel, vitéz! (Ki.)

Izonda. Ő itt! . . én reszketek . . .

Keled. Nyelvem lekötve . . . kéjzön ne öl meg!

Izonda! . . szívem üdve, im előtted

Imádva hullok porba e kegyért . . .

Izonda. Fel, o vitéz! nem kegy, mi téged e

Terebbe szólít . . .

Keled. Üdv neked, dicső hölgy,

És üdv szívemnek, melyet így megértél . .

Izonda. Milly égi hangok!

Keled. Szép Izonda, halld,

„Mit a magyarnak ajka nem tudand

„Kellőn lefestni, szívem lángjait:

„Első valál te, a ki szemsugárod

„Varázsnnyilával keblem megsebezted

„S szelid szerelmet költél benne fel.

A hadak sovár fiában,

A míg téged, bájalak,

Útamon megláttalak,
 Véröröm honolt csak;
 Harczviharban nőtt babérok
 Voltak édes vágyaim;
 Most kiesbek álmaim,
 Szép körödbe vonnak.

Iz o n d a. Mi bájosan rezg édes hangja vissza
 Félénk szivemben . . .

Ke l e d. És te nem felelsz,
 Izonda? . . .

Iz o n d a. O, vitéz!

Ke l e d. Ah szólj, csak egy szót!
 Mondd, hogy szeretsz, oh mondd, s én
 üdvezülök.

Iz o n d a. Nem állhatok már ellen szép szavának . . .
 Mért fojtsam el tovább? . . . Igen . . .
 szeretlek! . . .

Ke l e d. Ah, boldog én!

Iz o n d a. O nyelvem, mit tevé!

Ke l e d. Ne bánd, ne, szép szűz, a szót, mely szí-
 vedből

Szállt ajkaidra

Iz o n d a. Oh igen, szivemből!

Látni téged és szeretni

Pillanatnak műve volt;

Szűm tiéddel összeforrt

Össze mindörökre.

„Ah, de mint fogok daczolni

„Végzetem sulyos karának? . . .

„A kebel duló hadának

„Kínja enyhül-e?

K e l e d. Epedni szűnjél . . Mondd csak , hogy szeretsz,

„Hogy szűd enyém , s te szinte az leenedsz . .

I z o n d a. „Tiéd ? de mint ? . . . Ah istenem ! . . .

K e l e d. „Karomra

„Fűzlek . . .

I z o n d a. „Karodra ? Oh, te nem tudod még . .

K e l e d. „Nem ; s tudni mást én nem vágyom , csak azt, hogy

„Szeretsz, s enyém vagy . .

I z o n d a. És atyám ?

K e l e d. Atyáddal

Végzend a fegyver . . .

I z o n d a. Fegyverről beszélsz-e,

Ha lánya kedves ?

K e l e d. Kedves mint az ég

Harmatkönyűje a tikkadt mezőknek,

De . . .

I z o n d a. Oh, ne szólj ! E kéz már . . . nem sajátom.

K e l e d. De az szived ?

z o n d a. Nem ; az . . . tiéd.

K e l e d. S e kéz is

Enyém legyen, hő szived birtokával.

I z o n d a. Nem tűröm, nem, a bilincset.

Melly kin-árba elsodorna :

Bárha végcsepig kifolyna

Vére hő szivemnek.

Kit szeret, kiért eped, vlv,

Szivem érte hadd hevüljön,

Dobbanásin üdvezüljön

A szabad kebelnek !

K e l e d. Sziertetépem a bilincset,
 Melly karodra fűzve volna,
 Bárha végcsepig kifolyna
 Vére enszivemnek.
 Nem lehet rab illy nemes szív;
 Mint virág szabad mezőkön :
 Dobbanásin üdvezüljön
 Tiszta, hő kebelnek !

K e l e d. Jer, szép Izonda, e falak közöl,
 „Hol bú honol, kín s fájdalom tanyáznak;
 „Jer, én mególak, boldogítani foglak . . .

I z o n d a. Mit kérsz, vitéz? Nem! el nem hagyhatom
 E várt, apámat s ősim istenét, nem
 Elhunyt anyám szent hamva rejtekét . . .

K e l e d. „Jer, itt reád csak bú vár, és veszély;
 „Jer, üdvezülni védő karjaimban !

I z o n d a. „Nem, az lehetlen !

„Hagyj szerelmi lángjaimmal
 „Kínaim nagy tengerén;
 „Menj te, hős babért aratni —
 „Búmban hadd epedjek én !
 „S majd, ha szűm kiszzenvedett,
 „Köss fűzért siromra.

K e l e d. „Halni nem szabad neked, nem !
 „Élj, szeress és üdvezíts,
 „A csaták vihardühében
 „Hős merényre lelkesíts.
 „Légy napom te, légy vitéz
 „Tetteim babéra !

K e l e d.

Jer, siess velem !

KILENCZEDIK JELENET.

I z o n d a. — K e l e d. — B e l l a.

B e l l a (Gő). „Atyád, Izonda, fegyveres csapattal,

„S a bős Ricardo, termeid felé . . .

I z o n d a. „Ah, elveszénk! . . Menj, menj Keled, siess!

K e l e d. „S te jössz velem?

I z o n d a. „Menj, távozzál hamar;

„Remegj dühétől! . . .

K e l e d. „Én . . remegni? . . . Jer!

(A rejtek ajtó felé.)

TIZEDIK JELENET.

P r o k o p. — R i c a r d o. — I z o n d a. — K e l e d.

B e l l a. — O l a s z v i t é z e k.

P r o k o p. Megállj, lator! — S te, szép virág, ki így

Hinárba húztad őt — megálljatok!

O l a s z v i t é z. Szittyaférfit e falak közt?

Átkozott, rut árulás!

I z o n d a. Atyám!

R i c a r d o. Boszúmat most kitölthetem.

P r o k o p. Atyád? neked, ki áruló levél!

I z o n d a. Atyám, bocsánat! . . . szívem . . .

K e l e d. Jer! — Fel a

Porból! megóv e kar.

R i c a r d o. Mi vakmerőség!

P r o k o p. A szittyafajnak méltó hőse! . . .

K e l e d. Szünjél!

Szitokszavadra felgyúl vérem, és még
Feledni tudnám, hogy e hölgy leányod.

(Kardot húz.)

I s o n d a. Keled! megállj . . . Ah, ő atyám! ne
gyilkolj!

Oh ég! mi gyászos felleget
Idéztem én fejemre;
Belőle átkos vész szakad
Leroskadó szívemre.
Temessen el bár engemet;
Legyek szümáldozatja;
Ne érje bőszen haragja
Ne, lelkem kedvesét!

P r o k o p. Így elfeledted istened?
Így hamvadó anyádnak
Porát, s ki téged hön ölelt,
Tanácsszavát apádnak
A vad pogány rut csábait
Kerülni nem tudád te?
Halál, gyalázat érje
Szived vak érzetét!

K e l e d. Kiméld leányod életét;
Nem bűnös ő irántad,
Sem istenét nem hagyta el;
Meghallgatá imámat!
Szeret, s szívem csak érte él,
Ah! boldogítsd, ne büntesd;
Ki kérni nem szokott, esd
A szittya, — vedd kezét!

P r o k o p. Botor kívánság! Fogjátok körül.
El fegyverét!

K e l e d. Nem; fegyverem, míg élek,
Nem fogja senki tőlem elcsikarni.

I s o n d a. Jó ég, kegyelmezz!

Ricardo. Rabló hős, negédes
Véred hevét im most lecsillapítom.

(Megrohanja.)

Izonda. Atyám!

Prokop. Szememből el, gonosz leány!

Keled. Sereg egy ellen, gyáva szolgáló nép!

(Küzde a rejtekajtó felé vonúl.)

TIZENEGYEDIK JELENET.

Bojta (magyar fegyveresekkel a rejtekajtón jő).

Előbbie k.

Bojta. Uram, vezér, im híveid!

Keled. Hozott ég!

Prokop. Rut árulás! — Ez a te mived? Oh
Mért nem siettem sírba őseimhez,
Hogy ezt ne érjem!

Keled. Váradat ne féltsd;
Azt nyílt csatában vesszük birtokunkba:
Reszkess hadunktól! Én itt csak leányod
Kezét esengtem: megtagadtad azt,
Várad, leányod hősi harc jutalma
Leendnek.

Ricardo. Oh düh! így mer ő beszélni?

Keled. Ah Izonda! mért szivednek
Nem figyeltél szűz hevére?
Szétenyészik érzetednek
Kéjsugáros égi bére!
Hívedet mért nem követted?
Én megyek — csatára érted;
S majd a harci zaj tüzeiben
Védni újra eljövök.

I z o n d a. Menj! fohászaím követnek
 A csaták zajos terére;
 Hő szerelmem végzetednek
 Útain legyen vezére!
 Nem felejtlek: — élni érted!
 A mióta szűm megértett,
 Bárha kinok tengerében,
 Kéj nekem, nagy és örök!

P r o k o p. Áldozatja vak hevednek,
 Elragadt a szív szeszélye!
 Mérge forr ez agg kebelnek,
 Melly hason bünt még nem ére.
 Kincs valál nekem; de élted,
 Bár keress vadd szittyavértet,
 Elhunyard kezem dühében . . .
 Árulást nem, nem tűrök!

R i c a r d o. Most kezemben életednek
 Sorsa, vérboszúm elére.
 Meg nem óv a szép kegyesnek
 Érted égő szenvedélye.
 Őrszemem kerülni vélted?
 Kába vagy, ha azt remélted!
 Lázgyötört szívem dühében,
 Födre vérfüzért tűzők!

B o j t a s a m a g y a r v i t é z e k.
 Jer, vezér! megóvjuk élted!
 Bármilyen nagy legyen veszélyed:
 Bizz' vitézid fegyverében,
 Kész csatára hős kezök!

O l. v i t. Most eloltjuk átkos élted;
 Meg nem óv ma szittyavérted.

Karjainknak ellenében
Tompá gyáva fegyverök!

Izonda. Atyám!

Keled. Izonda, jer, kövess!

Prokop. (leányához). Szememből!

(Tova taszítja; Izonda ájultan Bella karjaiba rogy.

— Ricardora mutatva.) Reá, vitézek!

Keled. (Küzdvé a rejtékajtó felé vonul, melyet vitézei áll-
nak körül.) Vissza!

Ricardo. Elrohant!

(A kárpit lefoly.)

HARMADIK SZAKASZ.

Kora reg sütéte. — Sátor a magyarok táborában, mint az első
szakaszban, egy kerevettel a szin mélyén balról.

ELSŐ JELENET.

Keled.

A kereveten ledőlve egészen fölfegyverzetten szendereg; körülé
— mintegy fátylon át láthatólag — megjelennek a Habazürek.

Habsz. Szenderegj, vitéz levante,

Csendes álm enyhölén;

Hösi munka vár karodra

A közel nap regelen;

Keled (álmában). Izonda! . . .

Habsz. Szűd leánya leng körülé

Álmaid bájképein;

Szenderegj — reményein

Kéjtelibb jövőnek! (Eltűnnek.)

Keled. (álmában). Jer, ne félj! . . . Te eltűnél! . . . Ah

MÁSODIK JELENET.

Keled. — Ricardo.

Ricardo (magyar fegyverzetben jő).

Itt, sátorában volnék, düh- s boszúmmal,
 A megvetett szív pokla bős hadával . . .
 Nem látom őt

Habszűzek (mint főnebb ismét megjelennek).

Ébredj fel, ébredj, o vitéz!

„A gyilkos véraczéla

„Fejedre mérve, süjtni kész,

„Miként pokol haragja,

„Fel, fel vitéz!

„Ne szenderegj tovább;

„A gyáva kéz

„Kinyújtja rád vasát! (Eltűnnek.)

Ricardo. „Mi hangok? . . . megszűnének.

„Meg; s csöndes ismét minden, mint a
 sirban.

„Nem látom őt . . . O sors, vezess nyomába! . . .

Ah! . . . ott

Megléltelek, meg, átkozott,

Vad szittya — áldozatra!

O mint sovárgtam düh között

Ez édes pillanatra.

O kéj! boszúm közel; szívem

Mikép repes miattad!

Mit esdtem, ég! magadtad:

Vérét kionthatom.

(Kézében vont aczállal Keled felé rohan.)

Habszűzek (megjelennek, mint főnebb).

A gyáva gyilkos! im,

Orozva ölni kész . . .
 Fel, fel, vitéz !
 „Mig eljőend megóvni
 „Veszélytől kedvesed.
 „Fel, fel, vitéz !
 „Mig eljőend megóvni
 „Szerelme édenét,
 „Fel, fel, vitéz ! (Klitzmek.)

K e l e d (álmában).

El, el ! . . . te gyilkos ! . . . A csatában . .
R i c a r d o Mi ez ? mi hüvös ének ? . . reszketek . .
 Szégyen reám. — Fel ! csak fülem zugott.
 — Halj meg, gonosz faj ! (Keled felé rohan.)

HARMADIK JELENET.

K e l e d. — **R i c a r d o.** — **I z o n d a.** — **B o j t a.**
 Később néhány magyar vitéz.

I z o n d a. (Bojta kíséretében jön, s a Keled felé rohanó R i c a r d o n a k útját állja.)

Ah, megállj, Ricardo !

R i c a r d o. Te itt ? . . . (Kardját elejti.)

B o j t a. (Ricardo kardját fölvéve.)

Derék hős ! így mersz titkon ölni ? . .

K e l e d. (Fölrezenve.)

Mi zaj ? . . Izonda ! . . Háf, nem álmodám,
 Midőn legitt hön szümre zártalak ? . . .
 Hanem Ricardo ? . . .

B o j t a. Ölni jött : e kard

E pillanatban hullt ki orkezeből,
 A mint Izonda sátorodba lépett.
 De önvasával küldöm őt . . .

Keled. Ne bánts;
 Vitéz karod ne fertőztesd meg így,
 Hű Bojta; nincsen fegyver oldalán.
 Add vissza kardját. Térjen szírtlakába,
 S ott mondja el: mint büntet a magyar.

Ricardo. Inkább szeretném a halált; kinosb
 Eltűrnöm e vad nép botor negédét.

Izonda. Nagylelkű hős! . . .

Keled. O szívem kedvese,
 Éltem fölött te örködel . . .

Izonda. O ezzel
 En életemnek tartozám, Keled!

Keled. De mint jövel? szólj!

Izonda. Miként madár kis fészkiéből

Elűzve — védgalyakra:

Atyámtul eltaszítva,

Feléd úgy szálllok én.

Az árva, hontalan leány

Ím, jő: szívét követve,

Feléd, o hős levante,

Fogadd fel, óvd meg őt!

Keled. Legyen hű keblem mélyiből,
 O sors, kegyed megáldva!

Te hontalan, sem árva

Ne légy a hős ölén.

Ne félj, ne, karjaim között:

Jer, ah, pihenj szívemre;

Egek dicső követje

Ne féld az üldözött!

Ricardo. Megóvta gyilkom élitől
 A vad magyart, a kába!
 Őrült hevét díjába

Le, oh lehűtöm, én.
 Kezemben újra fegyverem :
 Nyugonni nem fog éle,
 Boszúm míg el nem érte
 A dőre vakmerőt.

Keled. El veled, szememből !
 Ne bántsa senki, Bojta, táborunkban :
 Gondod legyen rá !

Ricardo. Oh düh ! . . .
 (El Bojtával a vitézekkel. — Szürkület. — Kőrtriadás.)

Keled. Harczi jel !
 Csatára hi.

Izonda. Te mégysz ?

Keled. Csatázni, kedves !

Izonda. Nagy Isten ! ott lesz, oh Keled, atyám is ;
 Ah !

NEGYEDIK JELENET.

Izonda. — Keled. — Bojta.

Bojta. Támadóra harsogott a kürt . . .

Keled. Megyek . . . Maradj te, szép szűz, sátorom-
 ban . . .

Izonda. Veled . . . atyámhoz . . . el ! . . .

Keled. Feletted őrt

Itt Bojta áll ; ne rettegj : fürteidből

Egy szál se hulljon porba . . .

Izonda. Nem ; . . megyek !

Ah bocsáss, bocsáss apámhoz . . .

Ősz fejére vész tolul :

Eltaszíta bár magátul,

Még atyám maradt ő !

A halál, ha megszakasztja
 Bűtetézett napjait:
 Mint viselje átkait
 Szűm a szenvedő ?!

Keled. Maradj, Izonda, esdlek, kényszeritlek.

„Mért kitenni illy veszélyre,
 „Oh leány szűz étedet ?
 „Meg atyád nem mentheted
 „Gyöngé karjaiddal !
 „Hont adok, atyád leszek . . .
 „Oh maradj ! maradj te itt,
 „Nem kiméli napjaid
 „A harc — a létölő !

Izonda. Bocsáss !

Keled. „Izonda, oh maradj !

Izonda. „Atyám ! . . .

„Keled ! Szerelmem ! . . .

Keled. „Bojta, ör leszesz !

(Izonda el Bojtával a sátor baldoldján. Keled más felől szinte el.)

V á l t o z á s.

Regkorány — Tihanyvár ostromállapotban. Bátyáin olasz fegyveresek, a szin mögött csatazaj, melly egyre közeledik, míg majd az ostromló magyarok berohanva, a vártéren folytatják harcukat.

ÖTÖDIK JELENET.

Keled. — **Ricardo** (küzdve a szin mélyén jönnek).

Ricardo. „Jer, vártalak már, szép vitéz !

Keled. „Karom tusára, ime kész. (Összezsapnak.)

„Igy, nyílt csatában küzdök én.

Ricardo. „Pokolra küldöm lelkedet . . .

Keled. „Beszélni, látom, tudsz, legény . . .

Ricardo. „Hah! (Hanyatlík) Jól csapott . . . (Kiesik.)
 Keled. „Rut nyelvedet
 „Megnémította már e kéz. (Küzdeni megy.)

HATODIK JELENET.

Uzub. — Prokop. — Utóbb Keled. —
 Olasz s magyar vitézek.

Uzub. „Megállj, ne fuss, olasz vezér!
 Prokop. „Nyelved, tudom, büszkén beszél,
 „Hanem karom csapásait . . .
 Uzub. „Hadúr! ne hadd magyarjaid. (Összecsapnak.)
 Prokop. „Vad, büszke nép . . .
 Uzub. „Ha életed,
 „Puhult olasz, még szereted!
 Keled (jó). „Izonda apja! . .
 Uzub. „Védd magad,
 „Erő ha van karodban.
 Prokop. „Megérzed sujtó kardomat . . .
 „Örülni fog pokolban
 „A sátán látva lelkedet . . .
 Keled. „A várparancsnok! . . Tégedet
 „Én sujtalak halálra (Rácsap.)
 Prokop. „Te vagy, leányvitéz? . . . Hah! (Kardja
 kettétörik.)
 „Pokolra, rossz aczél . . .

HETEDIK JELENET.

Izonda. — Bojta. — Voltak. — Olasz
 hölgyek. — Több olasz s magyar vitézek.
 Izonda. „Atyám!
 Keled. (A lefegyverzett Prokopra mutatva.)
 „Foglyom, vezér! ha engeded . . .

I z o n d a. „Atyám, te élsz! . . S te, o Keled! . .

U z u b. „Legyen. — Vitézim, bátor bajnokok,

„A vár, mit ősink birtak egykoron,

„Miénk. Keled volt első ormukan,

„E szép fogoly szűz itt övé legyen.

K e l e d. „Vezér, kegyed nagy!

U z u b. „Egy csapat sereggel,

„Botúz sorából, őrizd addig is,

„Fejdelmi Árpád mig mást rendelend.

K e l e d. „Uram, vezér! hön megőrzöm azt.

I z o n d a. „Atyám, te élsz, és én veled . . .

P r o k o p. „Mi élet

„Ez?

I z o n d a. „Megbocsátasz, nemde, gyermekednek?

P r o k o p. „Fogoly vagyok, mit kérsz tőlem kegyel-
met?

K e l e d. „Fogoly; de benned a hőst és apát

„Tisztelni fogja e kebel. Szabad vagy! . .

(Leoldja bilincseit.)

I z o n d a. „Atyám, bocsánat! . . Boldog gyermeked

„Csak úgy leend, ha szíve hő frigyét

„Kezed megáldja.

P r o k o p. „Oh sors, kinosan

„Nehézkedett rám vaskarod! De mit

„Tegyek? . . . Leányom ő; és a bilincset

„Ez agg tagokról híve oldja le

„Áldás reátok! . .

I z o n d a. „Boldog pillanat!

„Mit szerelmem édes álma

„Bájjreményben alkotott:

„Kéj valóban áradott

„Rám e pillanathan.

„Hős, kiért szívem hevüle,
„És atyám, ki áld, szeret:
„Bírlak, ime, titeket
„Égi vonzalomban.

U z u b. A győzelemdalt, harczszokott vitézek !

M i n d. Nagy Hadúr ! mosolygj egedből

Fegyverünkre lángérőt,
Győzelemre vidd szünetlen
A magyart a hadverőt.

Hont szerezni elhozál te

Őseink szent telkire :
Tűzz babért, tűzz hervadatlant,
Hős vezérink fűrtire.

És csatával, véradóval

Megveendjük e hazát;
Hadd : utódunk magzatának
Fénysugárban adja át.

(A kárpit lefoly.)

Á r a 20 kr. p. p.

Österreichische Nationalbibliothek

Digitized by Google ³

